

תאריך החתימה על המסמך: 21 נובמבר 2022

ת"צ 20-02-29503

בית משפט המחוזי מרכז

בפני כב' השופט אבי פורג

ליאת גל ספיר, ת"ז [REDACTED]

ע"י ב"כ עו"ד דני ספיר ואח', מ"ר עו"ד 39465

אניעים 1249500

טל': 0523129083 פקס: 0732321926

כתובת דוא"ל: dnsapir.law@gmail.com המבקשת

- נ ג ד -

בנק לאומי לישראל בע"מ, ח.צ 520018078

ע"י ב"כ עו"ד ליאת עיני-נצר ואח', מ"ר עו"ד 13821

מרח' דרך מנחם בגין 52 תל אביב - יפו 6713701

טל': 036368888 פקס: 036368889

כתובת דוא"ל: info@levinlaw.co.il המשיב

בנק ישראל - המפקח על הבנקים

ע"י פרקליטות מחוז מרכז - אזרחי

מרח' דרך מנחם בגין 154 תל אביב בית קרדן 6492107 ת"ד 33260

טל': 073-3924700 פקס: 02-6468017

כתובת דוא"ל: mazkirut-merkaz-ezra@justice.gov.il

המפקח על הבנקים

המועד האחרון להגשת ההודעה: 29/11/2022

הודעה על עמדת הפיקוח על הבנקים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 30/08/2022, מתכבד הפיקוח על הבנקים להגיש את עמדתו באשר לסוגיה מושא ההחלטה האמורה.

ההחלטה ניתנה במסגרת דיון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית, שעניינה גביית עמלות מחשבונות בנק ללא תנועה. בית המשפט הנכבד ציין בהחלטתו כי הצדדים לתיק חלוקים באשר לסעיף 6(2) לצו הבנקאות (פיקדונות ללא תנועה), תש"ס-2000 (להלן: "הצו" או "צו הבנקאות") הקובע כדלקמן –

6. על אף האמור בצו זה –

....

(2) רשאי התאגיד הבנקאי להשאיר בחשבון עובר ושב סכום לכיסוי העמלות שלו הצפויות במשך שנה, ולגבות מסכום זה את העמלות לא יותר מ-4 פעמים בשנה.

כפי שצוין בהחלטה, המבקשת טוענת כי עניינו של סעיף 6(2) לצו בעמלה מכל סוג שהוא. מנגד, המשיב טוען כי סעיף 6(2) לצו עוסק בעמלות שוטפות בחשבון בלבד, כגון עמלות דמי ניהול חשבון או עמלות דמי ניהול פיקדון תקופתיות הנגבות מידי רבעון, ואין הסעיף עוסק בעמלות קניה, מכירה או פדיון ניירות ערך וכן בעמלת דמי ניהול פיקדון ניירות ערך, אשר נגבות בעת מכירה או פדיון של ניירות ערך ובהתאם לכך, המגבלה הקבועה בסעיף 6(2) לצו אינה רלוונטית לעמלות אלו.

בית המשפט הנכבד הורה על קבלת עמדתו של המאסדר – המפקח על הבנקים בסוגיה זו, ולהלן תובא עמדה זו.

עמדת הפיקוח על הבנקים –

1. סעיף 13ב(ג) לפקודת הבנקאות, 1941 מסמיך את נגיד בנק ישראל, באישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין אופן השקעת כספי פיקדון ללא תנועה (להלן: "פקל"ת"). בהתאם, נקבעו בצו הבנקאות הוראות לעניין אופן ההשקעה של כספי הפקל"ת לפי מאפייני החשבון. הצו נועד להגן על ערך כספי הלקוח עד שזה יאותר.
2. סעיף 6 לצו קובע חריג לעניין אופן ההשקעה, ומתייחס לאפשרות של השארת כספים בחשבון (חלף השקעתם) לצורך ביצוע תשלומים (סעיף 6(1) לצו) וכן לצורך כיסוי עמלות צפויות של התאגיד הבנקאי (סעיף 6(2) לצו). חריג זה נועד לאפשר לתאגידים הבנקאיים לפשט את תהליכי ההשקעה והמימוש של ההשקעות, ככל שמדובר בתשלומים צפויים לתקופה שנקבה בסעיף. פשוט כאמור מסייע גם ללקוח, כאשר נחסכות ממנו חלק מהעמלות הכרוכות בהשקעת ומימוש סכומים קטנים מהחשבון באופן שוטף. בהקשר זה, יצוין כי ביחס לחלק מהשירותים הרלוונטיים, התאגיד הבנקאי רשאי לגבות עמלת מינימום עבור השירות, שאינה קשורה בהכרח בקשר אחוזי לסכום שהושקע או נפרע.
3. ויובהר, הצו אינו עוסק בשאלה האם מותר לבנק לגבות עמלות מחשבון פקל"ת או לא, אלא מתייחס רק לשאלת אופן ההשקעה ואופן חיוב החשבון בעמלות צפויות.
4. במקרה דנן התעוררה השאלה האם סעיף 6(2) לצו חל לעניין עמלות קנייה, מכירה ופדיון ניירות ערך ודמי ניהול פיקדון נייע הנגבות בעת פדיון אגרות חוב (ניירות ערך).
5. תחילה יצוין, כי המגבלה הקבועה בסיפא של סעיף 6(2) לצו, ועניינה במספר הפעמים בהן ניתן לגבות עמלות צפויות מהסכום שהושאר בחשבון (לא יותר מארבע פעמים בשנה) רלוונטית אך ורק לעמלות הצפויות הנגבות מתוך סכום זה בהתאם לרישא של סעיף 6(2) לצו.

6. ככלל, עמלות קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך נגבות בנקודת המעבר מכספים נזילים הקיימים בחשבון לכספים מושקעים, וכן בכיוון השני – כשהופכים את הכספים המושקעים לכספים נזילים. בנקודת זמן זו, קיימים כספים נזילים בחשבון, מהם ניתן לגבות את העמלות האמורות במקביל לטרנזקציה (הפעולה שבוצעה בחשבון).
7. במילים אחרות, העמלות האמורות נגבות בעיתוי שבו קיימים בחשבון כספים נזילים, וניתן לגבות את העמלות מתוך כספים אלה, ולא מתוך הסכום שהושאר בחשבון בעת השקעת הכספים בהתאם לרישא של סעיף 6(2) לצו. משכך, המגבלה הקבועה בסיפא של סעיף 6(2) לצו אשר חלה על גביית עמלות מתוך אותו סכום שהושאר בחשבון לטובת כיסוי העמלות, אינה חלה על עמלות קניה, מכירה, פדיון ניירות ערך ודמי ניהול פיקדון ניירות ערך.
8. לאור האמור, עמדת הפיקוח על הבנקים הינה שסעיף 6(2) לצו לא חל במקרה זה.

סנא דלאשה חוסרי, עו"ד
פרקליטות מחוז מרכז - אזרחי
ב"כ מדינת ישראל

כ"ז חשון תשפ"ג

21 נובמבר 2022

פמ"מ 53/00002477/22

548938/2022